

---

# *Schoolondersteuningsprofiel*

*2019 - 2023*

# *DE KLAVERHOEK*

# *Moerdijk.*

---



Inhoudsopgave.

Voorblad

Inhoudsopgave

Ondertekeningsblad

|   |        |
|---|--------|
| Schoolondersteuningsprofiel (SOP) De Klaverhoek | pag. 1 |
| Ondertekeningsparagraaf                         | 1      |
| Ondersteuningsmogelijkheden Passend Onderwijs   | 1      |
| SOP per domein van basisondersteuning           | 5      |

Bijlage 1: Handreiking bij het opstellen van een SOP

Bijlage 2: Naar het schrijven van het SOP

Samenvatting actiepunten SOP 2019-2023

Bijlage 3: Ketenpartners Passend Onderwijs De Klaverhoek

Bijlage 4: Ketenpartners Passend Onderwijs St. de Waarden

Bijlage 5: Indicatoren Zorg en Begeleiding uit Toetsingskader Inspectie

Bijlage 6: Gedragsprotocol ( wordt momenteel bewerkt, in relatie met Kanjerprotocol door MR van de Klaverhoek )

Bijlage 7: Zorgplanning ibs De Klaverhoek

Bijlage 8: Groepsplan ( voorbeeld )

Bijlage 9: Groeidocument ( voorbeeld )

*( bijlagen 3 t/m 9 worden afzonderlijk ge-upload ! )*

*Schoolondersteuningsprofiel (SOP), DE KLAVERHOEK, Moerdijk.*

|                        |                            |
|------------------------|----------------------------|
| <b>Naam school</b>     |                            |
| <b>Periode SOP</b>     | 2019 - 2023                |
| <b>Instemming team</b> | dd: zie ondertekeningsbald |
| <b>Advies MR</b>       | dd: zie ondertekeningsblad |

## Ondersteuningsmogelijkheden Passend Onderwijs

Met de invoering van Passend Onderwijs in 2014 stellen alle scholen een **schoolondersteuningsprofiel** op.  
Met dit profiel brengen scholen in beeld welke ondersteuning zij kunnen bieden voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Beschrijving basisondersteuning op niveau samenwerkingsverband Ondersteuningsplan PO3002, 2014-2018 en **2018-2022**:

Op alle vestigingen van scholen in het samenwerkingsverband is een niveau van basisondersteuning aanwezig dat voorziet in onderwijs, waaraan de inspectie van het onderwijs het predicaat 'voldoende' toekent.

De basisondersteuning in het SWV PO3002 is als volgt gedefinieerd:

- De basiskwaliteit van de school;
- Preventieve en licht curatieve interventies (zoals protocollen dyscalculie en dyslexie, ondersteuning i.s.m. ketenpartners, onderwijsprogramma's afgestemd op leerlingen met meer of minder dan gemiddelde intelligentie).
- De ondersteuningsstructuur van de school is planmatig ingericht.

| Aandachtspunten 2019 - 2020 |  |  |
|-----------------------------|--|--|
|                             | We voegen een overzicht toe waar de protocollen zijn terug te vinden | We maken een schematische weergave van de zorgstructuur op de Klaverhoek |

De ondersteuning die scholen kunnen inzetten, is verdeeld in:

1. basisondersteuning,
2. lichte ondersteuning en
3. zware ondersteuning.

1.

De **basisondersteuning** voorziet in de wettelijke eisen waarin een school voor primair onderwijs in ons land dient te voldoen, zoals vastgelegd in de wet primair onderwijs. Deze deugdelijkheidseisen vormen tevens de basis van het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs.

Basisondersteuning is de ondersteuning die op schoolniveau aanwezig is. Op basis van deze criteria is dit SOP opgesteld.



2.

Wanneer basisondersteuning niet toereikend is, kan deze worden aangevuld met **lichte ondersteuning**. Lichte ondersteuning is bij De Waarden georganiseerd op bestuursniveau.

Doel:

- Elke interventie vanuit de lichte ondersteuning heeft tot doel het versterken van de basisondersteuning waar dit de vaardigheden en kennis op leerkrachten- en teamniveau betreft;
- (maximale) expertise inzetten aan de voorkant van het traject.



## Activiteiten m.b.t. lichte ondersteuning in 2018- 2019 en 2019 - 2020

|  |   |   |
|--|---|---|
| <p><b>Op dit terrein is er in 2018-2019 een project in groep 5/6 ingezet om de sociale structuur te verbeteren. Er is expertise / ondersteuning geweest op het gebied van dyslexie, rekenproblemen en op het gebied van leerlingen met een ontwikkelingsachterstand/ -voorsprong en er is coaching geweest van jonge / nieuwe collega's.</b></p> | <p><b>Project 'goed van start' (augustus 2019) is erop gericht aan dit doel te beantwoorden en om jaarlijks structureel te worden ingezet. Doel is verbeteren van de vaardigheden van de leerkrachten, het team in zijn totaliteit.</b></p> | <p><b>Kanjertraining, ook in 2019-2020, beoogt hetzelfde doel</b></p> |
|--|---|---|

3.

Naast basis- en lichte ondersteuning kan aanvullende, **zware ondersteuning** aangevraagd worden bij het samenwerkingsverband. Dit in de vorm van een arrangement (BBA: boven bestuurlijk arrangement) of een TLV (toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis)onderwijs).

Aanvragen bij het samenwerkingsverband sluiten aan op het proces van arrangeren dat op schoolniveau is doorlopen. Dit betekent dat eerder of tegelijkertijd in dit proces de mogelijkheden vanuit basis- en lichte ondersteuning zijn ingezet en geëvalueerd op effectiviteit en doelmatigheid.

#### Uitwerking Basisondersteuning

We omschrijven basisondersteuning als het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en licht curatieve interventies die binnen de onderwijsondersteuningsstructuur van de school planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel in samenwerking met ketenpartners, worden uitgevoerd.

#### Preventie

- tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen signaleren
- de aanwezigheid van diagnostische expertise

**Beide aandachtsgebieden gaan ervan uit dat deze expertise bij leerkrachten aanwezig is. Aan ons om vast te stellen of dit daadwerkelijk zo is. Anders actie ondernemen om dit op niveau te krijgen.**

- samenwerking met ketenpartners

**Duidelijkheid krijgen in wat we van die samenwerking mogen verwachten.**

- veilig schoolklimaat

**Inzetten WMK vragenlijst, KanVAS volgsysteem en de Kanjertraining in schooljaar 2019-2020.**

## Licht curatieve interventies

- een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie (conform de protocollen);
- onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie. NB: de begrenzing van ondersteuning voor leerlingen op basis van IQ alleen wordt vermeden;
- fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben;
- (ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen.
- een protocol voor medische handelingen de curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners kan bieden.

### **Protocol Medisch Handelen opstellen in 2019-2020**

Preventieve en licht curatieve interventies zijn structureel beschikbaar voor en/of binnen de school en moeten de continuïteit in de schoolloopbaan van een leerling ondersteunen.

**Afspraken maken welke expertise intern aanwezig MOET zijn en welke expertise vanuit externe bronnen kan worden ingezet**

## Onderwijs ondersteuningsstructuur

Deze bestaat uit:

- de expertise van het (ondersteunings) team v.w.b. preventieve en (licht) curatieve interventies
- de specifieke expertise van samenwerkende scholen, de ketenpartners
- afspraken met de gemeente over de uitvoering van jeugd gerelateerde zorgtaken.

## Planmatig en overeengekomen kwaliteitsniveau

Voor dit deel wordt verwezen naar het toezichtkader van de inspectie en het kwaliteitsbeleid van de stichting. De planmatigheid van de basisondersteuning wordt beschreven aan de hand van de indicatoren zorg en begeleiding uit het toezichtkader (**Toevoegen als bijlage 5**). Het kwaliteitsniveau is op het niveau zoals beschreven in het toezichtkader: de leerprestaties van de school zijn tenminste voldoende.

**De informatie m.b.t. de voldoende leerprestaties halen we uit onze eigen trendanalyses gemaakt aan de hand van onze jaarlijks af te nemen toetsen en uit de eindtoets van groep 8.**

## Schoolondersteuningsprofiel per domein van basisondersteuning

### Preventie

#### Tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen signaleren

|  |   |   |
|--|---|---|
| <b>Wie/ wat is hiervoor aanwezig op school?</b>      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• De teamleden, tijdig herkennen van de problemen en daarop handelen (PDCA). Intern zijn de lijntjes erg kort waardoor de Interen Begeleider bijna onmiddellijk betrokken is bij de zorgsituatie.</li> <li>• Systeem van toetsen, zorgplanning</li> <li>• Leerlingenbesprekingen en groepsbesprekingen</li> <li>• Oudergesprekken ( in de bovenbouw zijn met leerlingen )</li> <li>• Gesprekken met externe ondersteuners</li> </ul> | <p><b>Het systeem van toetsing en de zorgplanning is op school aanwezig.</b></p> <p><b>Alle gesprekken over leerlingen met ouders e.a. zorgverleners dienen in verslag te worden vastgelegd. In Parnassys. Procedure hierop controleren !</b></p> |
| <b>Op welke manier en wanneer wordt dit ingezet?</b> | <p>De hierboven genoemde onderdelen zijn vastgelegd in een cyclus, verdeeld in 4 momenten per jaar.</p> <p>PDCA, op gebied van het Acteren is verdere groei noodzakelijk.</p>   | <p><b>Groei op Acteren monitoren door Intern Begeleider</b></p>   |

#### De aanwezigheid van diagnostische expertise

|  |  |  |
|--|--|--|
| <b>Welke expertise t.a.v. effectieve interventies op didactisch en sociaal- emotioneel gebied is op school aanwezig?</b> | <p>De helft van het team heeft 10 jaar ervaring of meer. De andere helft zijn startende leerkrachten.</p> <p>Expertise:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gedragsspecialist</li> <li>• Overgang voortgezet onderwijs</li> <li>• Het jonge kind</li> </ul> |  |
|--|--|--|

|   |   |  |
|---|---|--|
|   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het oudere kind</li> <li>• Coaching van collega's</li> </ul> <p>Door deelname aan werkgroepen op organisatieniveau is externe expertise, zoals expertisebureau, IB-netwerk, Directieoverleg altijd beschikbaar</p> |  |
| <b>Op welke manier is deze expertise beschikbaar?</b> | Deze expertise is in school bij leerkrachten of in de nabije omgeving (externe collega's) direct beschikbaar.   |  |

#### Samenwerking met ketenpartners

|  |  |  |
|--|--|--|
| <b>Welke ketenpartners zijn betrokken?</b>               | Zie bijlage 3, Ketenpartners Passend Onderwijs de Klaverhoek   |  |
| <b>Waar in de zorgstructuur worden deze betrokken?</b>   | Op het moment dat je als school ( leerkracht, Intern Begeleider, ouders/verzorgers) besluit dat meer expertise gewenst is die de school niet meer kan leveren. Meestal is er vóór dit moment al een samenwerking met één van de ketenpartners in gang gezet. |  |
| <b>Wie neemt het initiatief om hiertoe over te gaan?</b> | De interne begeleider in overleg met leerkracht en ouders/verzorgers.  |  |

#### Veilig schoolklimaat

|  |  |   |
|--|--|---|
| <b>Hoe is deze gerealiseerd in de groepen?</b> | In de groepen is geconstateerd dat de populatie verandert waardoor er meer aandacht nodig is | <b>De WMK vragenlijsten worden jaarlijks afgenomen.</b> |
|--|--|---|



|                       |   |  |
|-----------------------|---|--|
|                       | <p>voor veiligheid in de groepen. Dit blijkt ook uit WMK enquêtes onder ouders en kinderen. Dit heeft tot gevolg gehad dat veiligheid aandachtspunt is geworden en dat er acties ondernomen zijn om dit te verbeteren .o.a. externe begeleiding in groepen, opfrissen van de kanjermethode, vernieuwen van het sociaal volgsysteem. Vertrouwenspersoon voor leerlingen.</p> | <p><b>Het resultaat van eerdere afnames heeft geresulteerd in:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Extra project voor groep 5/6 ter verbetering van de sociale structuur in de groep</b></li> <li>• <b>Teamtraining 2019-2020 door Kanjertraining op te pakken</b></li> <li>• <b>Invoeren van sociale vragenlijsten in KanVAS.</b></li> <li>• <b>Nieuwe presentatie vertrouwenspersoon in de groepen in 2019-2020</b></li> </ul> |
| <b>In het team?</b>   | <p>De leerkrachten nemen allemaal deel aan de hierboven genoemde ontwikkelingen. Er is een vertrouwenspersoon in het team waarbij het streven is de aanwezige open en eerlijke, onderlinge relatie tussen de teamleden te behouden.</p>   |  |
| <b>In het gebouw?</b> | <p>Er zijn protocollen t.a.v. ARBO, BHV, brandveiligheid e.a. inspecties die de materiële veiligheid in het gebouw moeten garanderen.</p>   |  |
| <b>Op het plein?</b>  | <p>Er zijn protocollen t.a.v. ARBO, BHV, brandveiligheid e.a. inspecties die de materiële veiligheid op het plein moeten garanderen.</p> <p>Er is altijd toezicht op het plein als kinderen buiten zijn.</p>  |  |
| <b>Algemeen</b>       | <p>Op school zijn school- en groepsregels afgesproken waaraan iedereen die in de school aanwezig is zich behoort te houden. De</p>  | <p><b>Schoolregels zijn in de centrale hal zichtbaar en krijgen wekelijks aandacht in de groepen.</b></p>  |

|  |   |   |
|--|---|---|
|  | <p>leerkrachten houden hierop toezicht. Dit betreft ook activiteiten die in de school door derden worden georganiseerd.</p> <p>Door ondertekening van het inschrijvingsformulier gaan ouders akkoord met ons gedragsprotocol.</p> | <p><b>Schoolregels worden aangevuld door klassenregels, opgesteld in samenspraak met de kinderen.</b></p> <p><b>Het gedragsprotocol wordt als bijlage 6 toegevoegd.</b></p> |
|--|---|---|

## Licht curatieve interventies

**Een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie (conform de protocollen)**

|  |   |  |
|--|---|--|
| <p><b>Welke interventies worden ingezet op groepsniveau?</b></p>                                       | <p>Wanneer er vermoedens zijn van dyslexie of dyscalculie wordt dit besproken met de leerkracht, IB en ouders. Van daaruit wordt er in overleg met een specialist een plan opgesteld voor het kind. Ook worden eventuele verdere stappen als hulp en onderzoek gedaan in overleg met bovengenoemden.</p> <p>De leerkracht dient tijdens het observeren en het analyseren van gegevens hierop alert te zijn.</p> | <p><b>Schooljaar 2018/ 2019 is een beging gemaakt met het updaten van het kwaliteitshandboek van De Klaverhoek. Hierin vind je de protocollen voor de zorg terug. Het dyslexieprotocol wordt in 2019/ 2020 vernieuwd. En er wordt dit jaar een begin gemaakt met het maken van het dyscalculieprotocol.</b></p> <p><b>Per situatie wordt in overleg met de leerkrachten gekeken hoe er extra reken- en leestijd in onze school georganiseerd kan worden.</b></p> |
| <p><b>Wanneer/ op basis van welke informatie wordt besloten om deze interventies in te zetten?</b></p> | <p>Tegenvallende resultaten, opvallende observaties, genetisch belaste kinderen (ouders met dyslexie/ dyscalculie) worden extra in de gaten gehouden.</p>   |  |
| <p><b>Wie neemt hierin het initiatief?</b></p>   | <p>De leerkracht. De intern begeleider vraagt hiernaar tijdens leerlingenbesprekingen.</p>  |  |

|   |  |  |
|---|--|--|
|   |  |  |
| <b>Wie monitort het effect van deze interventies?</b>   | De leerkracht en de intern begeleider.   |  |
| <b>In welk(e) document(en)/ systeem wordt dit aanbod planmatig en doelgericht beschreven?</b> | <p>Er is een dyslexieprotocol op school aanwezig. Daarnaast is er 2 x per jaar overleg met een dyslexiespecialist i.v.m. de nieuwste ontwikkelingen en vragen vanuit de school. Er is in maart 2019 een start gemaakt om het dyslexieprotocol van de Klaverhoek te updaten in samenwerking met de dyslexiespecialist vanuit het expertisebureau.</p> <p>Op school is nog geen schoolpassend dyscalculieprotocol aanwezig. Wel heeft het team net een training afgerond op het gebied van rekenproblemen en dyscalculie. Van hieruit is als actiepunt gekomen dat we een externe rekenspecialist moeten aantrekken, die ons ondersteunt in vragen en het opzetten van het protocol dyscalculie.</p> <p>Problemen op het gebied van taal en rekenen worden wel allemaal planmatig vastgelegd in het groepsplan en overlegd met de Intern Begeleider.</p> | <p><b>We nemen contact op met collegascholen die deze stappen al genomen hebben.</b></p> |

### Onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie.

|   |   |  |
|---|---|--|
| <b>Welk aanbod is er op schoolniveau?</b> | <p>Leerlingen die bovengemiddeld intelligent zijn en een ander aanbod nodig hebben, worden overlegd met ouders en de externe hoogbegaafdheidsspecialiste van het expertisecentrum. Van hieruit wordt gekeken of dit in de school plaats vindt of in de Breinklas van de Stichting. Deze</p> | <p><b>De externe Hoogbegaafdheidsspecialist voor de Klaverhoek wordt per 01-08-2019 Janneke Sijstermans. De materialen voor de begeleiding van deze leerlingen zijn aanwezig. De school zoekt momenteel nog naar een specialist op het gebied van hoogbegaafd denken om deze leerlingen en hun</b></p> |
|---|---|--|

|   |   |  |
|---|---|--|
|   | <p>hoogbegaafdheidsspecialiste is meermaals per jaar in overleg met de leerkrachten en IB. Zij organiseert ook bijeenkomsten waaraan de school deelneemt. Op school is veel materiaal aanwezig om deze leerlingen tegemoet te komen. Dit wordt ook ingezet van groep 1 t/m 8.</p> <p>Elk jaar vult de school de SIDI3 lijsten in om te zien of we leerlingen over het hoofd hebben gezien.</p> <p>Leerlingen met een mindere intelligentie krijgen extra instructie en tijd om zich de stof eigen te maken. Ook zitten zij in een aangepaste instructiegroep. Omdat de school beschikt over parallel lopende roosters, kan er gebruik gemaakt worden van de andere groepen/ leerkrachten voor instructie op een ander niveau.</p> <p>Het kan zijn dat de school en ouders het nodig vinden om een leerling te laten onderzoeken op diens intelligentie, dan wordt dit overlegd met het expertisebureau.</p> | <p><b>leerkrachten te begeleiden. In september 2019 is er overleg over.</b></p> <p><b>Er moet een overzicht komen van de beschikbare materialen.</b></p> <p><b>Deze lijst komt in beeld als er aanwijzingen zijn dat een leerling mogelijk meer- of hoogbegaafd zou kunnen zijn.</b></p> |
| <p><b>Wie besluit dat dit aanbod ingezet gaat worden?</b></p> | <p>De intern begeleider in overleg met de leerkracht, specialist en ouders. Bij onderzoeken is het expertisecentrum of het CJG betrokken.</p>   |  |
| <p><b>Wanneer/ op basis van welke informatie?</b></p>         | <p>Naar aanleiding van de toetsresultaten, SIDI3 lijsten, observaties en een overleg met de specialist.</p>   |  |

|   |  |   |
|---|--|---|
|   | Bij onderzoeken is het expertisecentrum of het CJG betrokken   |   |
| <b>Wie monitort het effect van deze interventies?</b>   | Intern begeleider en de externen die betrokken zijn.   | <b>De leerkracht monitort.</b>  |
| <b>In welk(e) document(en)/ systeem wordt dit aanbod planmatig en doelgericht beschreven?</b> | Het gebruik van SIDI3 staat op de zorgplanning. De individuele interventies worden per leerling in hun dossier beschreven. | <b>De leerkracht, samen met de IB-er dragen zorg voor het dossier.<br/>Op de zorgplanning (zie bijlage 7) staan de toetskalender, de leerling- en groepsbesprekingen vermeld. Twee keer per jaar moeten we kijken naar de trends op het gebied van zorg in de groepen/ school. Dit doet de IB in een vergadering.</b> |

**(Ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken gericht op sociale veiligheid en voorkomen van gedragsproblemen**

|  |   |  |
|--|---|--|
| <b>Welke zijn dit?</b>   | Kanjertraining<br>Rots- en watertraining<br>Aangevraagde externe coaching voor een groep.   |  |
| <b>Wie voert deze uit?</b>   | De leerkrachten doen de Kanjertraining. Externen vanuit het expertisecentrum hebben Rots- en watertraining gegeven. Evenals de coaching voor de gehele groep. |  |
| <b>Op basis van welke gegevens wordt besloten deze methodieken in te zetten?</b> | Naar aanleiding van gesprekken met leerkrachten, ouders, leerlingen.  |  |

|   |   |  |
|---|---|--|
|   | Voor de toekomst is de Klaverhoek bezig een preventief en vast programma aan te bieden voor de gehele school.<br>Ook wordt er in schooljaar 2019/ 2020 begonnen met een totale vernieuwing van de Kanjer trainingmethode. |  |
| <b>Wie monitort het effect van deze interventies?</b>   | IB en directie in overleg met de betrokken externen.  |  |
| <b>In welk(e) document(en)/ systeem wordt dit aanbod planmatig en doelgericht beschreven?</b> | De school heeft nog geen sociaal veiligheidsplan op papier.   | <b>De deelplannen uit het sociaal Veiligheidsplan op stichtingsniveau dienen schoolspecifiek gemaakt te worden. In 2019-2020 een keuze maken uit de veelheid aan aandachtspunten die daarin staan. Keuze maken door directie i.o.m. Intern Begeleider en team.</b> |

#### Curatieve zorg en ondersteuning die school samen met ketenpartners kan bieden

|                                     |  |  |
|-------------------------------------|--|--|
| <b>Welke zorg en ondersteuning?</b> | De Klaverhoek kan bieden (in overleg met):<br><br>Gedrags- en opvoedingsproblemen: CJG of expertisecentrum (Ambulant begeleiders).<br>Cognitieve problemen en gedragsproblemen of vormgeven aan de zorg op school: IB netwerk en expertisecentrum.<br>Opvang anderstalige leerlingen: de school gaat hiermee zelf aan de slag. Er is expertise opgedaan in de afgelopen jaren. Voor extra hulp hierbij kan een beroep gedaan worden op het expertise bureau.<br>Motoriekproblemen: doorverwijzing naar logopedie en fysiotherapie. |  |
|-------------------------------------|--|--|

|  |   |  |
|--|---|--|
| Welke ketenpartners?   | Zie bijlage 3.  |  |
| Op basis van welke gegevens wordt dit ingezet?   | In overleg met leerkrachten, IB wordt een keuze gemaakt welke expert er ingeschakeld dient te worden. |  |
| Wie neemt hiertoe het initiatief?  | Leerkracht/ IB/ ouders in overleg.  |  |
| Wie monitort het effect van deze zorg en ondersteuning?                                | Intern begeleider.  |  |
| In welk(e) document(en)/ systeem wordt dit aanbod planmatig en doelgericht beschreven? | Alle individuele plannen worden verzameld in het digitale persoonlijke dossier van de leerling.       |  |

**Fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen.** Zie hierna bij de beschrijving bij de IVO- velden.

Ondersteuningsstructuur

**De expertise van het team v.w.b. preventieve en licht curatieve interventies**

|  |   |  |
|--|---|--|
| Dit onderdeel betreft de hiervoor beschreven expertise. Welke expertise is hiernaast beschikbaar op de school? | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Er is veel kennis op het gebied van combinatiegroepen.</li> <li>• Er is kennis op het gebied van Kansrijke combinatie groepen.</li> <li>• ICT-vaardigheden</li> </ul>                      |  |
| Op welke manier wordt de aanwezig expertise geborgd?   | Op dit moment is er geen borging o.a. vanwege de kleinschaligheid van het team. We vinden het zeer belangrijk dat er bovenschools expertise gedeeld gaat worden en georganiseerd wordt. Schoolbrede netwerken hebben onze voorkeur. | <b>In schooljaar 2019-2020 zal er een eerste keuze gemaakt worden in noodzakelijk aanwezige expertise en expertise die van buitenaf kan worden ingezet op de Klaverhoek.</b> |

|  |  |   |
|--|--|---|
| Op welke manier wordt deze expertise geactualiseerd en op voldoende niveau gehouden? | Op dit moment worden er n.a.v. het schoolontwikkelingsplan keuzes gemaakt waarin de leerkrachten zich gaan specialiseren/ontwikkelen. Toekomstige individuele scholing zal gerelateerd zijn aan de schoolontwikkeling. | Afhankelijk van de teamkeuzes t.a.v. expertises, zullen er afspraken over individuele scholing in 2019-2020 gemaakt worden. |
|--|--|---|

#### Specifieke expertise van samenwerkende scholen

|  |   |  |
|--|---|--|
| De samenwerkende scholen zijn:   | Op dit moment werken we samen met scholen die aan dezelfde ontwikkelingen werken. Dit kan per ontwikkeling en school verschillen. | Komend schooljaar maken we gebruik van de cultuurcoördinatoren van basisschool De Hoeksteen ter ondersteuning van ons team/'specialisten'.   |
| Welke expertise is beschikbaar vanuit de samenwerkende scholen?                      | x   | Op stichtingsniveau wordt aan een overzicht gewerkt. De inventarisatie heeft in 2018-2019 plaats gevonden en is uitgevoerd door Elke Depauw. |
| Op welke manier wordt deze ingezet?  | x   | Op stichtingsgebied wordt hier aan gewerkt. Het is nog niet duidelijk wie wanneer welke stappen neemt.                                       |
| Wie neemt hiertoe het initiatief?  | x   |  |
| Op welke manier wordt de aanwezig expertise geborgd?                                 | x   |  |
| Op welke manier wordt deze expertise geactualiseerd en op voldoende niveau gehouden? | x   |  |

#### Afspraken met de gemeente over de uitvoering van jeugdgerelateerde zorgtaken

|   |   |  |
|---|---|--|
| Wie zijn de contactpersonen school-gemeente? (functies) | Vanuit school, intern begeleider Mariëtte van Dongen, samen met Sonja van der Bruggen (jeugdprofessional) en Toos de Moor (jeugdverpleegkundige en opvoedzaken) vanuit het Centrum voor Jeugd en gezin (CJG). |  |
|---|---|--|



|  |  |                     |
|--|--|---------------------|
| <b>Op welke manier zijn deze afspraken onderdeel van de zorgstructuur van de school?</b> | Er is op zeer regelmatige basis contact en overleg.<br>Ook is er in de school, maandelijks, een inloopmoment voor ouders en leerkrachten gerealiseerd. | <b>Maandelijks.</b> |
|--|--|---------------------|

## Schoolondersteuningsprofiel per IVO- veld

| <b>Veld 1: Aandacht en tijd</b>   |  |  |
|---|--|--|
| <b>Is de groepsgrootte van invloed op de mogelijkheden om passende ondersteuning te realiseren?</b>         | In principe is de groepsgrootte niet van invloed.  |  |
| <b>Welke groepeeringsvorm gebruikt de school (jaargroepen/ combinatiegroepen/ stamgroepen/...)</b>          | Er zijn combinatiegroepen op de school. Dit heeft invloed op het aantal niveaus in de groepen en de mogelijkheden tot ondersteuning.   |  |
| <b>Welke mogelijkheden bieden deze vormen in het realiseren van passende ondersteuning?</b>                 | Een aantal leerkrachten heeft gewerkt met Kansrijke combinatiegroepen en de hieruit volgende winst die te halen valt uit het werken met combinatiegroepen.<br>De leerlingen kunnen makkelijk werken op verschillende niveaus omdat deze dichtbij beschikbaar zijn. Ook de parallelroosters dragen hieraan bij. | <b>Hoe breed is de kennis in het team nog aanwezig betreffende het werken met en in kansrijke combinatiegroepen ?<br/>De IB-er vraagt aan de leerkrachten zich te informeren over 'Kansrijke combinatiegroepen'.</b> |
| <b>In hoeverre kan er vanuit de basisondersteuning een beroep gedaan worden op extra handen in de klas?</b> | Dit schooljaar was er de beschikking over een onderwijsassistente in de school. Of dit volgend jaar ook zo is, kan nog niet gezegd worden. Verder zijn er niet tot nauwelijks extra handen in de groepen aanwezig.   | <b>De onderwijsassistent zal max. nog 2 dagen per week op school aanwezig zijn.</b>  |

| Veld 2: Het onderwijsmateriaal   |   |   |
|--|---|---|
| Zijn in het groepsplan en OPP de in te zetten leermiddelen en materialen vermeld in relatie tot de onderwijsbehoeften en leerdoelen? | In het groepsplan worden de leermiddelen en materialen vernoemd. Specifieke onderwijsbehoeften en vorderingen ook. Hierop wordt gereflecteerd op minstens vier perioden per jaar. De verschillende niveaugroepjes staan per vak en instructie genoteerd, dit gebeurt op de uitgebreide plannings. Elke dag wordt elke les kort geëvalueerd en er worden interventies gepleegd waar nodig. | Bijlage 8   |
| Leidt dit tot effectieve en passende interventies die planmatig en doelgericht worden ingezet?                                       | Ja. Het team zoekt wel altijd naar mogelijkheden of dit nog beter en duidelijker kan. Graag willen we ook met elkaar in gesprek blijven over de voortgang van onze leerlingen/ elkaar op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Blijven zoeken naar overlegmomenten in ons kleine team met parttimers.   |   |
| Staan specifieke dispenserende en compenserende middelen, alsook software, vermeld?  | Onder andere Bouw! (preventief dyslexie), flicskaarten, speciale aanpak bij toetsen, extra begeleiding en extra uitdagende materialen zijn vermeld.   | Het volledige team weer informeren over de aanwezigheid van deze middelen en de plaats waar deze te vinden zijn, hoe in te zetten |
| De school hanteert formats ten behoeve van het passend arrangeren en het opbrengstgericht werken.                                    | Groeidocument, Trendanalyse   |   |

| Veld 3: De ruimtelijke omgeving                 | Vermeld 'ja', 'nee' of 'n.v.t.' |
|---|---------------------------------|
| De school is toegankelijk voor rolstoelgebruik. | Ja                              |

|   |     |   |
|---|-----|---|
|   |     |   |
| De school heeft een invalidentoilet met ringalarm.  | Ja  |   |
| De school heeft bij een meerlagige bouw een lift.<br>De deuren in de school zijn rolstoelvriendelijk. | Nee | Er moeten nog veel aanpassingen verricht worden om de school rolstoelvriendelijk te maken ( drempels, breedte deuren, hoogte kapstokken, verstelbaar meubilair etc. ) |
| De school beschikt over een audiologische ringleiding.  | Nee |   |
| De school beschikt over markeringen t.b.v. slechtzienden.   | Nee |   |
| De school beschikt over een rustruimte.   | Nee |   |
| De school beschikt over een handelingsprotocol t.a.v. verstrekking medicatie en medisch handelen.     | Nee |   |
| De school beschikt over hulpmiddelen t.b.v. vergroting teksten voor slechtzienden.                    | Ja  |   |

| Veld 4: Expertise   | Vermeld 'ja', 'nee' of 'n.v.t.' |   |
|---|---------------------------------|---|
| De intern begeleider neemt deel aan het netwerk gericht op professionalisering.   | ja                              |   |
| De school beschikt over een meerjaren scholingsplan.  | nee                             |   |
| De school heeft van alle teamleden de ondersteuningsmogelijkheden in beeld.   | ja                              |   |
| Professionalisering is gekoppeld aan schoolontwikkeling.  | Ja                              |   |
| In het team is specifieke kennis aanwezig op het terrein van: rekenspecialisatie, taalspecialisatie, gedragsspecialist, orthopedagogiek, dyslexie, dyscalculie. | nee                             | Is al als actiepunt genoemd                           |
| De inzet, rol en beoogde opbrengst van de specialisten binnen het zorgsysteem van de school is concreet beschreven.   | nee                             | Wordt bij het hierboven genoemde actiepunt omschreven |

| Veld 5: Samenwerking met andere instanties   | Vermeld 'ja', 'nee' of 'n.v.t.'   |  |
|--|---|--|
| School heeft een sociale kaart waarin alle samenwerkingspartners en hulpbronnen staan vermeld.   | ja  | Bijlage 3 zal als basis gebruikt worden om hier verder vorm en invulling aan te geven. |
| De ondersteuning van buiten de school is afgestemd op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling en op de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht/ school. | ja  |  |
| De school heeft de ondersteuning van buiten de school geïntegreerd in het proces van arrangeren.   | Ja<br>De Intern Begeleider roept bij vragen hulp in.<br>Daarnaast staan er vaste momenten op de kalender waar door externen mee gekeken wordt naar de problemen/ hulp op school. Met CJG is dit maandelijks en met het Expertise bureau is dit minimaal 3 x per jaar. | Dit is een rol die bij het expertisecentrum van stichting de Waarden hoort.            |

|  |                         |   |
|--|-------------------------|---|
| De school heeft bij ondersteuning van buitenaf samen met de samenwerkingspartners de onderwijsbehoeften, ondersteuningsmogelijkheden, doelen, opbrengsten, evaluatie en het plan vastgesteld en vastgelegd.                        | ja                      |   |
| De school zorgt ervoor dat de geboden ondersteuning door de samenwerkingspartner afgestemd is op de handelingswijze van de leerkracht als die van de school.   | ja                      |   |
| De school monitort de voortgang, effectiviteit van de ondersteuning samen met de ouders, leerkracht, IB-er en externe partners.  | ja                      |   |
| De school is bekend met de contactmogelijkheden met de multidisciplinaire commissie van het samenwerkingsverband.  | ja                      |   |
| De school heeft in het onderwijskundig dossier (het groeidocumnet) een koppeling gemaakt van de eigen basisondersteuning met de in school aanwezige expertise en de onderwijsbehoeften van de leerling.                            | ja                      | Bijlage 9   |
| De school heeft op basis van de eigen expertise, eigen onderwijsprofiel inzichtelijk gemaakt op welke wijze de school het onderwijs heeft afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerling en wat het effect daarvan is geweest. | nee                     | Hulp vragen aan expertisebureau hoe dit vorm gegeven moet worden. |
| De school heeft op basis van het eigen onderwijsprofiel en de onderwijsbehoeften van de leerling in kaart gebracht welke aanvullende ondersteuning noodzakelijk is en deze beargumenteerd.   | nee, is in ontwikkeling |   |
| De school betreft in het gehele proces de ouders, leerling en leerkracht actief.   | ja                      |   |

## Bijlage 1

### Handreiking bij het opstellen van een Schoolondersteuningsprofiel

#### Vragen ter bespreking van de ondersteuningsstructuur (team/ MT/ IB/DB)

##### Verkennd:

- Ben je bekend met het ondersteuningsprofiel van je school?
- Wat is voor jou het doel van het SOP?
- Ben je bekend met wat er vanuit de basisondersteuning van scholen verwacht wordt?
- Op welke manier zou je aan het team uitleggen wat er vanuit de basisondersteuning van hen verwacht wordt?
- Passend Onderwijs is ook nadrukkelijk een ontwikkelingsimpuls voor de basisscholen. Welke ontwikkeling vindt er binnen de school plaats in het kader van Passend Onderwijs/ onderwijsvernieuwing?
- Kijkend naar de basisondersteuning, hoe past deze onderwijsvernieuwing daar in?
- Welke expertise, kennis en kunde is aanwezig op de school?
- Is deze expertise inzetbaar?
- In hoeverre voldoet de school hiermee aan de basisondersteuning?
- Welke voorzieningen worden structureel ingezet binnen de school om voor een leerling het onderwijs passend te maken?
- Wat is er naar jouw mening mogelijk om vanuit de basisondersteuning meer maatwerk voor de leerling te organiseren?

#### Vragen m.b.t. de specifieke onderdelen van de basisondersteuning:

##### Preventie

- tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen signaleren: *wie/ wat is hiervoor aanwezig op school? Op welke manier en wanneer wordt dit ingezet?*
- de aanwezigheid van diagnostische expertise: *wie/welke/ beschikbaarheid? Wie heeft kennis over effectieve interventies op didactisch en sociaal-emotioneel gebied?*
- samenwerking met ketenpartners: *wie/wanneer/ wie beslist om hiertoe over te gaan?*
- veilig schoolklimaat: *hoe is deze gerealiseerd in de groepen/ het gebouw/ het plein/ het team?*

##### Licht curatieve interventies

- een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie (conform de protocollen): *welk aanbod is er op schoolniveau? Wie beslist dat dit aanbod ingezet gaat worden? Wanneer/ op basis van welke informatie? Wie monitort het effect van dit aanbod?*

- onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie. *Welk aanbod is er op schoolniveau? Wie beslist dat dit aanbod ingezet gaat worden? Wanneer/ op basis van welke informatie? Wie monitort het effect van dit aanbod?*
- fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben; *kort beschrijven*
- (ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen: *Welke zijn dit, wie voert deze uit, wanneer?*
- een protocol voor medische handelingen. *Aanwezig? Hoe actueel?*
- de curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners kan bieden.

### **Afstemmingsvragen m.b.t. ondersteuningsstructuur (teamniveau/ school overstijgend niveau):**

- Wat verstaan we onder het ondersteuningsteam v.w.b. preventieve en (licht) curatieve interventies op schoolniveau? En op bestuursniveau?
- Hoe wordt de expertise van dit team ervaren? Hoe is de inzetbaarheid van dit team?
- Op welke manier definiëren we de specifieke expertise van samenwerkende scholen?
- Wat verstaan we onder samenwerkende scholen?
- Kennen we elkaars specifieke expertise?
- Hoe vieren we hierin onze verschillen?
- Op welke manier verloopt de samenwerking met de ketenpartners?
- Wie zijn dat? Door wie worden ze ingeschakeld? Op welk moment?
- Kennen we de afspraken met de gemeente over de uitvoering van jeugdgerelateerde zorgtaken?
- Op welke manier kunnen we deze afspraken inzetten in ons SOP?

## Bijlage 2

### Naar het schrijven van het SOP.

Bij het schrijven van het SOP wordt de mogelijkheid om ondersteuning in te zetten afgezet tegen:

1. De mogelijkheden van ondersteuning vanuit de basisondersteuning. Dit op basis van de IVO- velden;
2. De schoolstandaard en de schoolontwikkelingen;
3. De grenzen van de school

#### 1. IVO: indiceren vanuit onderwijsbehoeften

Binnen ons samenwerkingsverband wordt gewerkt volgens het indiceren vanuit onderwijsbehoeften (IVO).

IVO is een instrument en proces waarmee, op basis van de onderwijsbehoefte van de leerling, de middelen (ook: expertise) voor de meest passende ondersteuning worden toegekend.

De volgende uitgangspunten maken duidelijk waar IVO voor staat.

- Het denken vanuit de onderwijsbehoefte van de leerling is, in overeenstemming met de zienswijze van handelingsgericht werken, de basis voor goed onderwijs.
- Het toekennen van een arrangement (ook TLV) baseert zich op een ordening van de onderwijsbehoeften van leerlingen (de vraag) én op een ordening van de ondersteuningsmogelijkheden (het aanbod).
- Deze wijze van indiceren is geschikt om de huidige arrangementen toe te wijzen, maar ook om alle toekomstige vormen van arrangementen toe te wijzen. Anders gezegd: daar waar de basisondersteuning toeneemt, blijft de mogelijkheid van arrangeren bestaan, afgezet tegen het nieuwe niveau van basisondersteuning.

Onderwijsbehoeften en arrangementen onderscheiden zich op vijf voor indicatiestelling relevante kenmerken of velden:

1. de hoeveelheid aandacht en tijd  
(hoeveel extra tijd is er nodig of beschikbaar, welke eisen moeten we stellen aan het aantal handen in de klas of de groepsgrootte?)
2. het onderwijsmateriaal  
(welke onderwijsmaterialen zijn nodig of beschikbaar?)
3. de ruimtelijke omgeving  
(welke aanpassingen in de klas, in en om het schoolgebouw zijn nodig of beschikbaar om een normale schoolgang van de leerlingen met speciale behoeften te garanderen?)
4. de expertise



- (welke teamexpertise is nodig of beschikbaar, welke specialistische expertise is nodig of beschikbaar, met welke intensiteit?)
5. de samenwerking met andere instanties  
(samenwerking op welke basis en met welke intensiteit is nodig of beschikbaar met welke instellingen buiten het onderwijs?)

IVO biedt leerkrachten de mogelijkheid om toewijzing van ondersteuning te gebruiken als een instrument dat hun handelingsrepertoire kan vergroten.

## Schoolondersteuningsprofiel, basisondersteuning, IVO- velden en WMK

In de nu volgende pagina's wordt per domein het niveau van basisondersteuning weergegeven. Daarna wordt per IVO- veld aangegeven wat de mogelijkheden zijn om de ondersteuning in te zetten.

Na vaststelling door de MR, wordt het SOP jaarlijks geëvalueerd met behulp van de vragenlijsten uit WMK. De kwaliteitsmedewerker onderwijs en beleid zal deze vragenlijsten jaarlijks uitzetten naar de scholen. Op basis van de evaluatie kan het SOP bijgesteld worden. Eveneens kan de evaluatie leiden tot aandachtspunten voor de schoolontwikkeling.

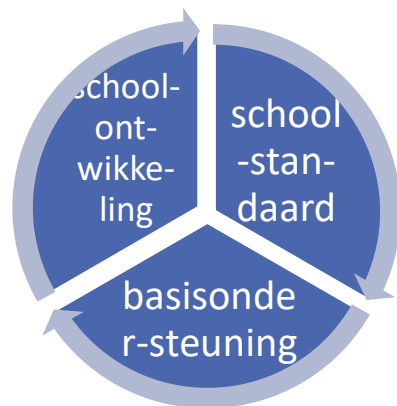
### 2. De schoolstandaard en de schoolontwikkeling

De schoolstandaard hangt samen met de basisondersteuning.

Anders gezegd: met het niveau van de basisondersteuning wordt de schoolstandaard gehaald.

Het huidige niveau van de basisondersteuning kan worden afgezet tegen de visie en missie van de school en de leerlingenpopulatie. Dit kan aanleiding geven om een bepaalde schoolontwikkeling in gang te zetten.

Schoolontwikkeling leidt tot een hoger niveau van basisondersteuning. Hiermee kan een hogere schoolstandaard worden bepaald.



### 3. De grenzen van de school

Bij de beschrijving van de basisondersteuning is het nodig om weer te geven binnen welke kaders het mogelijk is om de basisondersteuning effectief in te zetten. Hierbij kan gedacht worden aan factoren als het onderwijsconcept, beginnende versus seniorleerkrachten, de mogelijkheden van het schoolgebouw, etc.

Voor het schrijven van het SOP kan gebruik gemaakt worden van onderstaande oriëntatiepunten:  
Oriëntatiepunten bij de invulling van de IVO-velden:

#### ***Veld 1 Aandacht en Tijd:***

- Is groeps grootte van invloed op de mogelijkheden om passende ondersteuning te realiseren?
- Welke groepeeringsvormen gebruikt de school? (zoals jaargroepen/ combinatiegroepen/ stamgroepen). Welke mogelijkheden bieden deze organisatievorm in het realiseren van passende ondersteuning?
- In hoeverre kan er een beroep gedaan worden op extra handen in de klas?
- In hoeverre zijn er afspraken met ouders gemaakt?
- Ouderparticipatie en participatie van andere vrijwilligers.
- Instroom, doorstroom en uitstroom van leerlingen
- Het groepsplan is uitgewerkt in het lesrooster per groep, waarin de verdeling van het onderwijsproces inzichtelijk is

#### ***Veld 2 Het onderwijsmateriaal***

- In het groepsplan en OPP zijn de in te zetten leermiddelen en materialen vermeld in relatie tot de onderwijsbehoeften en leerdoelen. Dit leidt tot effectieve en passende interventies die planmatig en doelgericht worden ingezet.
- Specifieke dispenserende en compenserende middelen, alsook software, staan vermeld.
- De school heeft beschreven welke formats ze gebruikt ten behoeve van het passend arrangeren en het opbrengstgericht werken.
- Beschreven staat op welke wijze de school en de lokalen zijn ingericht en welk doel deze inrichting dient.
- De school heeft een jaarplanning en toetskalender.

#### ***Veld 3 De ruimtelijke omgeving***

- Er zijn aanpassingen gedaan in de schoolomgeving t.a.v. de doelgroepen.
- De school is toegankelijk voor rolstoelgebruik.
- De school heeft een invalidentoilet met ringalarm.
- De school heeft bij een meerlagig bouw een lift.
- De deuren in de school zijn rolstoelvriendelijk.
- De school beschikt over een audiologische ringleiding.

- De school beschikt over markeringen t.b.v. slechtzienden.
- De school beschikt over een rustruimte
- De school beschikt over een handelingsprotocol t.a.v. verstrekking medicatie en medisch handelen.
- De school beschikt over hulpmiddelen t.b.v. vergroting teksten voor slechtzienden.

#### ***Veld 4 De expertise***

- Alle intern begeleiders werken samen in professionele netwerken.
- De school beschikt over een meerjaren scholingsplan.
- De school heeft van alle teamleden de ondersteuningsbehoeften in beeld.
- De professionalisering is gekoppeld aan de schoolontwikkeling.
- De school stemt de begeleiding en coaching af op de ondersteuningsbehoeften van de teamleden.
- In het team is specifieke kennis aanwezig op het terrein van: rekenspecialisatie, taalspecialisatie, gedragspecialist, orthopedagogiek, dyslexie, dyscalculie.
- De inzet, rol en beoogde opbrengst van de specialisten binnen het zorgsysteem van de school is concreet beschreven.

#### ***Veld 5 De samenwerking met andere instanties***

- School heeft een sociale kaart waarin alle samenwerkingspartners en hulpbronnen staan vermeld.
- De ondersteuning van buiten de school is afgestemd op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling en op de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht/ school.
- De school heeft de ondersteuning van buiten de school geïntegreerd in het proces van arrangeren.
- De school heeft bij ondersteuning van buitenaf samen met de samenwerkingspartners de onderwijsbehoeften, ondersteuningsbehoeften, doelen, opbrengsten, evaluatie en het plan vastgesteld en vastgelegd.
- De school zorgt ervoor dat de geboden ondersteuning door de samenwerkingspartner afgestemd is op de handelingswijze van de leerkracht als die van de school.
- De school monitort de voortgang, effectiviteit van de breedteondersteuning samen met de ouders, leerkracht, IB-er en externe partners.
- De school is bekend met de contactmogelijkheden met de multidisciplinaire commissie van het samenwerkingsverband.
- De school heeft in het onderwijskundig dossier een koppeling gemaakt van het eigen schoolarrangement met de in school aanwezige expertise en de onderwijsbehoeften van de leerling.
- De school heeft op basis van de eigen expertise, eigen onderwijsprofiel inzichtelijk gemaakt op welke wijze de school het onderwijs heeft afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerling en wat het effect daarvan is geweest.
- De school heeft op basis van het eigen onderwijsprofiel en de onderwijsbehoeften van de leerling in kaart gebracht welke aanvullende ondersteuning noodzakelijk is en deze beargumenteerd.
- De school betreft in het gehele proces de ouders, leerling en leerkracht actief.